

## שיעור קבר

מ"ע קבר. מל"ת ריג. מ"ע קבר. מל"ת ריד.

**מצוה קבר** היא שצונו להניח מה שיפול ויתפרד מן הענבים בבצירתם לעניים. והוא אמרו יתברך ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת פאה. ואינה נוהגת מן התורה אלא בארץ. (קדושים תהיו, מתנות עניים פ"א):

**מצוה ריג** הזהיר שלא לקבץ הגרעינים שיפלו בכרם בשעת בצירה אבל יעזבם לעניים. והוא אמרו ופרט כרמך לא תלקט וגו', וזה גם כן ניתק לעשה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת פאה. (שם, שם):

**מצוה קבר** היא שצונו להניח עומר השכחה, והוא אמרו ושכחת עומר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה, הנה אמרו יהיה הוא הצווי להניחו והוא עשה כמו שאמר בלקט ופאה תעזוב אותם שהוא עשה כמו שבארנו וזו אינה נוהגת מן התורה אלא בארץ. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת פאה. (כי תצא, מתנות עניים פ"א):

**מצוה ריד** הזהירנו מקחת עומר השכחה. והוא אמרו ושכחת עומר בשדה לא תשוב לקחתו והשכחה נוהגת בין בתבואה בין באילן. וזה ניתק לעשה שאם עבר ולקחה חייב להשיבה לעניים. והוא אמרו לגר ליתום ולא למנה יהיה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת פאה. ודע כי השרש אצלנו שכל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה כשקיים עשה שבה אינו לוקה, ואם לא יקיימהו לוקה, דמיון זה הפאה אם קצר אותה אינו חייב מלקות מיד שקצר אבל יש לו להשיב השבלים, וכן אם דש אותם וטחן החטים ולש הקמח יתן מהבצק מה שראוי עליו מן הפאה, ואם קרה שנאבדה אותה החטה בכללה או נשרפה לוקה, כי לא קיים עשה שבה, וכל שכן כשבטלו בידים כמו שאכל את החטה כלה. ולא תחשוב שאמרם בגמרא מכות (דף ט"ז) אנו אין לנו אלא זאת ועוד אחרת והתבאר שאותה האחרת היא הפאה יחייב עליה דין זה אמנם בפאה לבד. אבל כי ענין האחרת רוצה בו הפאה וכל מי שדינו דין פאה הפרט והשכחה והלקט והעוללות כל אחד מהם לאו שיש בו קום עשה, ואפשר בו מה שאפשר בפאה מן קיימו ולא קיימו בטלו ולא בטלו, כי הכתוב שממנו למדנו שהפאה יש בה קום עשה הוא אמרו יתעלה לעני ולגר תעזוב אותם וזה בא על הפאה והלקט והעוללות אמר לא תכלה פאת שדך ולקט קצירך וכרמך לא תעולל ופרט כרמך, ואמרו גם כן בעומר השכחה לא תשוב לקחתה, ואחר שמצאנו לשון בגמרא שהפאה הוא לאו הניתק לעשה והביאו ראיה על עשה שבה מאמרו לעני ולגר וכו', הוא ראיה שאלו החמשה לאוין הן לאו הניתק לעשה וכל זמן שמקיים עשה שבה כמו שזכרנו אינו לוקה, וכשהיה בלתי אפשר קיום עשה שבה לוקה, וכל זמן שיהיה אפשר לקיימו ואף על פי שאינו מקיימו עדיין אינו לוקה אבל נצוה אותו לקיימו לבד עד שנדע שכבר עבר האזהרה ולא השאיר לו דרך אפשרות לקיים עשה שבה ואז הוא לוקה, ושמע זה הענין והבין אותו. (כי תצא, שם):